

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 138.

V Ljubljani, v ponedeljek 18. junija 1888.

Letnik XVI.

Slavnostni dnevi Bosne in Ercegovine.

Cesarjevič Rudolf in Štefanija dospela sta v srce lepe Bosne, v stolno mesto Sarajevo, navdušeno pozdravljena od prebivalstva sicer jedne in iste narodnosti, toda ločenega po veroizpovedanju; dospela sta v one kraje, ki so še v živem spominu marsikateremu slovenskemu vojaku. Kako velika prememba tekom kratkih let! Deset let je od one dōbe, ko sta bili Bosna in Ercegovina krvavo pozorišče bratomornega prevrata in preganjanja. Deset let je temu, ko sta bili te deželi, od prirode obdarovani z vsemi sredstvi blagobitja, prizor in podoba največje bede. Nad sto tisoč beguncev, množ, žen, otrok in starcev, in vse, česar so imeli, preplavilo je sosedno Slavonijo, Hrvatsko in Dalmacijo. In sto tisoč drugih treslo se je za svoje imetje, življenje in čast. Fanatizem mohamedanskih posestnikov upiral se je proti temu, da bi kristijanska raja mogla biti njemu ravnopravna. Kristijani so pa zopet vračali ondi, kjer so le mogli, svojim mohamedanskim rojakom. Domača obrtništva propala je popolnoma. Trgovina je hiralala, razven trgovine s strelivom in orožjem. Polje, koje bi bilo imelo živiti stanovnike, ostalo je neobdelano.

Vsled tacihi okoliščin izročil je evropski kongres obe deželi Avstriji, da ju upravlja in vlada. In potem, ko so v krvavečo, opustošeno deželo prišli avstrijski polki, vzplamtel je z nova silen vstanek, in mohamedani napeli so vse moči, da zabranijo zasedanje. Po mnogem krvoprelitju došel je pred desetimi leti 18. dan avgusta Filipović kot zmagovalček v osvojeno stolnico. In danes? Danes vidimo mir in sporazumnost, kakor stoletja ne prej v obeh deželah, danes tekmujejo vsa veroizpovedanja v izraževanju udanosti svoje do cesarjeviča in cesaričinje.

V Bosni in Ercegovini vlada blagodejni mir, in to že mnogo pomeni. Kako velik prevrat se je ondi zgodil, o tem pričela je prisotnost cesaričinje same. Vendar, tajiti se ne dá, da treba še mnogo storiti in marsikako važno vprašanje čaka še svoje rešitve. Malo je dežel, kjer bi bilo tako protivje, kakor ravno

tukaj. Razlika verska med katoličani, pravoslavni in mohamedani je poostrena še po socijalnih zaprekah. Mohamedanci so gospodarji zemljišča, kristijani bili so do nedavna njihovi tlačani, in dandanes so njih najemniki. Dasi je zboljšanje teh razmer zelo težavno, vendar ni nemogoče, ako ima bosanska uprava dobro voljo. Dalje so še šolstvo, blagobitje in narodni napredek takorekoč v povojih. Grof Andrassy je prav jasno načrtal življna vprašanja, ko se je kot minister vnanjih zadev pogajal l. 1885 v Carjigradu z drugimi velevladstvi za premembe v Bosni in Ercegovini, koje bi imele tem deželam zagotoviti mir. Že takrat povdarjal je, da poglobitno vprašanje je: zemljiško posestvo. Le samostalno kmetско prebivalstvo je njemu porok za pravi razvoj te dežele.

Potovanje cesarjeviča in cesaričinje ima tudi v tem oziru pomen svoj. To potovanje ne pomeni samo, kako velikanski preobrat je tu nastal v mišljenju prebivalstva, koje se je nedavno še postavljalo Avstrijem s puško v roki na odpor, nego naznačuje svetlo nádejo, da to, kar še ni, postane v istini. A tudi v narodnem oziru kazal je prestolonaslednik naš pot, po kojem ima hoditi uprava Bosne. Kakor v Zagrebu govoril je i v Bosni v narodnem jeziku, kojega govori ljud vseh treh veroizpovedanj, nazivlje naj se že hrvatski, srbski ali bosanski. Bog dal, da nastane hudo tema skušenima deželama nova dōba, koja ju popelje in dovede k stari slavi in bode jednako prospešna njima kot vsem drugim deželam avstrijskim.

Govor poslanca dr. Gregorca

v državnem zboru dne 18. maja 1888.

Visoka zbornica!

V državnem proračunu poljedelskega ministerstva ima 2. naslov dve troškovni točki, koji sta mi povod, da stavim v interesu štajerske vinoreje nekaj prošenj do visoke vlade. Ti točki sta: 7980 gld. za svilo- in vinorejsko poskuševališče v Gorici in 16.260 gld. za vino- in sadjarejsko poskuševališče v Klosterneuburgu. Obe napravi sta

gotovo potrebni in popolnoma na svojem mestu.

Čudno pri tem je le to, da nima tacega zavoda ena največjih vinogradnih dežel avstrijskih, naša Štajerska. Štajerska ima vendar 34.257 hektarov v 12 vinorejnih pokrajinah in 1546 občinah. Na tisoče ljudi ima pri tem svoj zaslužek, milijone goldinarjev je že izročila štajerska vinoreja avstrijskim davkarijam. Popolnoma opravičena je torej tirjatev, ako želimo, da bi visoka vlada več storila za povzdigo in posebno za obvarovanje naše vinoreje. Pričelo se je sicer z vinorejskim poskuševališčem na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru; toda žal, ostalo je pri teh začetkih.

Meseca septembra 1876 zboroval je v Mariboru prvi avstrijski vinorejski shod. Sklenil je nastopno (bere): „Shod spoznava vspešno delovanje vinorejskih poskuševališč ter prosi, naj vlada ustanovi poskuševališča za vinorejo tudi v onih kronovinah, v kojih so vinorejska učilišča“.

Vsled tega sklepa je dobil v novembru 1877 takratni ravnatelj mariborske vinorejske šole, gospod Göthe, od visokega c. kr. poljedelskega ministerstva nalog, naj stavi predloge za ustanovitev vinorejskega poskuševališča. To se je zgodilo in dne 25. februarja 1878 je nakazalo poljedelsko ministerstvo podporo, isto takó koncem maja 1879.

Takoj so se pričela nastopna dela: 1. statističke poizvedbe o položaji in pogojih štajerske vinoreje — leta 1881. se je izdala statistika o vinoreji na Štajerskem —, žal, da ostalo je to delo nekončano; 2. nabiranje, opisovanje in razvrščevanje štajerskih vinograjskih zemlj; 3. poizvedovanja, kje so in koliko so vredne vrste štajerskih trt, kakor tudi poskusi z novimi trtami, ki naj bi se uvedle. Posebna pozornost obračala se je pri tem na ameriške trte in zlasti na one izmed njih, ki so popolnoma varne trtnih uš. Ravnatelj Göthe je napravil poseben vrt za poskuse z ameriškimi trtami.

S povedanim sem dosti dokazal, da smo bili že na najboljšem potu, po kojem bi mogli dobiti za vinorodno Štajersko popolnoma dobro in namenu primerno sadjarejsko poskuševališče. Žalibog, cela ta zadeva je običala in državna podpora je izostala.

LISTEK.

Stava.

(Prosto prevel J. R.—r.)

Za časa vladanja carja Nikolaja so poslednja leta tatvine po glavnih mestih v Petrogradu in Moskvi bile na dnevnem redu. Tatje so bili celó v viših stanovih in taki so bili tem predrznejši. Posebno senzacija je vzbudila naslednja dogodbica. Necega dne pridrdra kočija poleg takozvanega „angleškega skladišča“ Niholskega in Plinkeja v Petrogradu. V vozu sedi v plašč zaviti general, ki je bil do pičice enak tedanjemu nadpolicijskemu komisarju petrogradskemu. Sluga teče urno posestnikoma skladišče povedat, naj koj prineseta ekselenciji raznih demantov in drugih dragocenosti na ogled. Eden izmed lastnikov priteče sam doli in oddá generalu, kar je želel, videlo pa se mu je, da je slabe volje. Gospodarju reče odurno: „Je že dobro, česar ne bodem potreboval, pošljem Vam nazaj.“ Trgovec odhajajočega generala spremi v voz ter se mu za odhod prikloni globoko. Minolo je že nekaj

dni, toda v prodajalnici ni bilo duha ne sluha o odnesenih dragocenostih. Konečno se Plinke odloči, da gre sam k nadpolicijskemu komisarju poizvedit, če je že izbral potrebnih dragocenosti. Prodajalec se prestraši neizmerno, ko izvé, da general o tem ničesa ne vé. Oba izprevidita, da je generalovo enakost porabil slepar ter tako opeharil dragotinarja za petindvajset tisoč rubljev (toliko so bile dragocenosti vredne).

Nekega večera sedi mala družba v angleškem klubu v Moskvi; tam so se namreč zbirali ondodni aristokratje, ter se med sabo razgovarjajo o enakih tatvinah. Tedanji nadpolicijski komisar moskoviški se temu čudi tembolj, ker tatom ne morejo priti na sled. Pri meni bi se kaj jednakega ne moglo zgoditi, zatrjuje komisar, kajti on in njegovi podložniki poznajo vse sleparje v Moskvi — in kakšna večja tatvina bi se izvedela takoj.

„In vendar“, pravi nekdo izmed prisotnih, znani grof Samojlov, „stavim sto tisoč rubljev proti tisoč, da bodo Vam, general, kožuh raz rame ukradli — ter zločinea vendar ne bode dobiti v svojo pest.“ „Že velja!“ pravi nadpolicijski komisar. Preteklo je od tega že nekaj časa, in general

na to stavo že mislil ni več. Prijatelji so zopet sedeli skupaj v „angleškem klubu“ ter se mej sabo zabavali z raznimi igrami. Kar naenkrat nekdo pokliče nadpolicijskega komisarja v prvo sobo.

Pred njim stoji uniformirani sluga v znani obleki, skoro že čez osemdeset let stare kneginje Galičin, ki je bila svoje dni posebna prijateljica materi cesarja Nikolaja I.

„Njena svetlost kneginja Galičin prosi, da bi Vaša ekselencija blagovolili takoj k njej iti“, pravi služabnik policijskemu nadkomisarju.

„Tako pozno? Kaj vendar kneginja želi od mene?“ vpraša nadkomisar neprijazno, kajti nič mu ni po volji, da mora ravno zdaj popustiti že pripravljeno večerjo. „Ekselencija! jaz Vam ne morem povedati; od kneginje bodele že izvedeli, česa bi rada“, odgovori strežaj.

General nevoljen ogrne svoj kožuh ter hiti po stopnjicah doli, kjer so ga čakale knežinke saní. V par trenutkih dospe do knežinje palače. Precej gré v prostorno vežo, kjer pa najde Švicarja (čuvaja) pri slabo brleči luči spečega; po vseh prostorih je tiho in mirno. Med tem mu služabnik, ki ga je spremljal, odvzame kožuh ter ga prosi, da bi se

Zaradi tega bi naj nujno prosil visoko vlado, naj uvaža, ali ne bi bil baš sedaj pravi čas, da se zopet ustanovi to opuščeno poskuševališče, in sicer takó, da bi se tam v večjem številu sadile ameriške trte, koje naj bi od tod moglo zastoj ali le proti majhni odškodnini dobiti prebivalstvo, ki se bavi z vinorejo.

Dozvil si bodem to prošnjo utemeljiti z ozirom na vedno večjo nevarnost, ki preti Štajerski vsled trtne uši.

Gospôda moja! Leta 1884. postavilo se je bilo v državni proračun za zatiranje trtne uši 32.936 gl., leta 1885. le 24.936 gl., leta 1887. in 1888. pa samo 23.500 gl. Iz tega bi mogli sklepati, da se je že zmanjšala nevarnost trtne uši. To pa žal nikakor ni resnično. Ravno nasprotno, nevarnost narašča, trtna uš se vedno bolj razširja. Vedno več vinogradov je uničenih, in to posebno na Štajerskem.

Meseca avgusta leta 1880. zapazili so tukaj prvipot trtno uš. Sedaj, po preteku sedmih let, postale so vse krasne vinske pokrajine ob Savi in Sotli v skupnem obsegu 4342 hektarov žrtva trtne uši, in ni je več rešitve za-nje.

Sedaj pride na vrsto haloška vinograjna pokrajina v skupnem površji 2700 hektarov; dognali so tam trtno uš že na 16 krajih v sedmih občinah ter obseza okuženo ozemlje že 716 oral. V prvi vrsti preti tedaj nevarnost ptujski vinograjni pokrajini z 983 hektari in sloviti ormoško-ljutomerski pokrajini z 2889 hektari vinogradov.

Ako se ozremo na opustošenja vsled trtne uši v drugih deželah, lahko si mislimo, kako obupno zré v bodočnost štajersko vinorejsko prebivalstvo, ki čuti, da mu preti neizmerna izguba na dohodkih in zaslužku. Zaradi tega bojazljivo išče pomoči.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. junija.

Notranje dežele.

Njega veličanstvo cesar je nameraval začetkom poslati k pogrebu nemškega cesarja v Berlin nadvojvodo Karla Ludovika, a spoštuje željo pokojnikovo in cesarice-vdove, da bi se vršila ta slovesnost le v ožjem družinskem krogu, preklical je to svojo naredbo. Ob enem pa je zaukazal štirit tedensko dvorno žalovanje.

Prestolonaslednik Rudolf bo neki okrajšal svoje potovanje po zasedenih deželah vsled nezgode v nemški cesarski družini ter se povrnil na Dunaj skupaj s prestolonaslednico Štefanijo.

Vsled cesarskega ukaza in oziroma prošnje **dunajske bogoslovne stolice** raztezala se bo naprava „Promotio sub auspiciis imperatoris“ odslej tudi na vse učiliščne slušatelje bogoslovja, seveda pod enakimi pogoji, kakoršni veljajo za ostale fakultete.

Avstrijska vlada poslala je Rusiji jako mirovna zatrdila; v dokaz temu je zopet preklicala nekatere že izdane vojaške naredbe gledé Galicije. To je neki napravilo v Petrogradu jako dober vtis.

Proračunski odsek **tostranske delegacije** ima danes prvo svojo sejo. Na dnevnem redu je proračun ministerstva zunanjih zadev. Ob enem pa bo danes imela delegacija tudi polno sejo, da izjavi sožalje vsled smrti nemškega cesarja.

potrudil v gorenje prostore. Urno hiti general po temnih stopnjicah; vse dvorane so prazne in temne. Konečno najde v sobi pred knežinjo spalnico staro služabkinjo spečo v naslanjaču. General jo zbudi in jej ukaže, naj ga naznani pri kneginji.

Starka ga pogleda vsa začudena, toda ne upa si tega odreči mu. Iznenaden je, ko čuje iz sobe malo uljudne besede, ker kneginja je bila vedno vsa razljutena, ako jo je kdo brez važnega vzroka zbudil iz prvega spanja. General zapazi prepozno, da je osleparjen ter tiho in mirno zapusti palačo, ne da bi bil kneginjo videl, še manj pa govoril z njo. V veži najde še zmirom spečega Švicarja. Pred palačo pa ne najde ne uniformiranega strežaja, ne kočuha, niti sani. Vse je zginilo. Vzlic slabemu vremenu mora general vrniti se peš po snegu v „angleški klub“, kjer najde zopet svoj plašč na žebli viseč. Nihče ni videl, kedo ga je prinesel nazaj. Tudi pozneje se policijskemu nadkomisarju ni posrečilo dobiti v roke ljudi, katere je grof Samojlov najel v ta namen, da je dobil stavo.

Po vladnem nalogu izdeluje trojica višjih štabnih častnikov veliko domoljubno knjigo z naslovom: „**Avstro-ogerski narodi pod zastavami.**“ Temu delu je namen, da povzdigne patrijotiško čuvstvo mej prebivalstvom.

„Bud. Corr.“ zatrjuje, da bo v sredo ogerska zbornica magnatov rešila v polni seji vse predmete, koje bo do tedaj izgotovil **ogerski državni zbor**, ki bo potem odložil svoje zasedanje do prihodnje jeseni.

Vnanje države.

Nemški cesar je brzojavno naznanil **papežu Leonu III.** smrt svojega očeta. Sv. Oče je istim potom izrazil svoje sožalje celi cesarski družini.

Srbski vladni krogi v enomer preklicujejo, akoravno nimajo za to ravno neposrednega povoda. Belgrajske vesti vedno naglašajo, da ni v celi Srbiji nikjer nemirov ter da dohajajo davki jako redno. Ta vnetost za odrekanje dogodkov, ki niso ravno posebna redkost na balkanskem poluotoku, jako je sumljiva. — Zatrjuje se tudi, da so stavile tri finančne skupine vladi ponudbe o novem državnem posojilu.

Bolgarski „ministerski krogi“ niso zadovoljni z razpravami „Svobode“ o pravicah prinčevih. Pravijo, da je v zadevi z majorjem Popovom vse odvisno od Ferdinanda, ki smé z nova razpisati obravnavo, ako se mu zdi, da se prva ni vršila pravilno. Pri tem pa zanikajo trditve o ministerski krizi z nekako čudnim utemeljevanjem, da bo ostala „zunanja“ politika Bolgarije nepremenjena. — Cankovec in Karavelovec so se neki zopet nekoliko sprijaznili z idejo o vzajemnem združenju.

Ruski uradni „Varšavski Dnevnik“ oistro pobija namero, da bi se proglasil Belgrad prostim pristaniščem in prestolnica preložila v Niš. — Uradni „Vilenski Vjestnik“ poroča, da Nemčija gradi ob meji proti gubernijama Kovno in Suvalki velike vojašnice. Stavbeni podjetnik je izvalil iz Rusije mnogo zidarjev in delavcev, ker jim je obljubil kot tedensko mezdo 10 rubljev. — Tudi rusko časopisje prijazno omenja ranjkega nemškega cesarja. „Ruski Invalid“ pravi: Ruska armada je z veliko tugo in odkritosrčnim obžalovanjem čula o smrti cesarja Friderika, ki je bil njen član kot imejitelj mnogih ruskih polkov, kot generalni feldmaršal in posestnik sv. Jurijevega reda II. vrste.

O zadnjih trenutkih **nemškega** cesarja Friderika se poroča: Ob 7. uri jutraj stopila je v bolnikovo sobo druga hči cesarjeva, princesinja Sofija, ki je ravno dan preje spolnila svoje osemnajsto leto, da bi sprejela čestitke očetove. Solze pretakaje poljubila je blede roko bolnikovo, ki si je dal prinesiti papirja ter potem izročil svoji hčeri listič z napisanimi besedami: „Ostani pobožna in dobra, kakor si bila do sedaj, to je zadnja želja tvojega umirajočega očeta“. Potem pa je postal mrtvičen; le sem ter tje je odprl trudne oči ter se prijazno a bolestno nasmehljaj svoji družini. — Pred gradom stala sta dva eskadrona husarjev, grad pa je bil zaprt, da ni mogel nikdo vanj priti. Na postaji Wildpark, kjer izstopi, kdor hoče priti v Friedrichskron, bilo je celo noč živahno gibanje. Diplomtje so prihajali in odhajali in neštevilna množica časnikarjev je čakala najnovejših vesti. — Cesar je umrl brez boja: sapa njegova je polagoma pojemala, dokler ni popolnoma prenehala. Dr. Mackenzie je naznanil, da je cesar zapustil ta svet: cesarica Viktorija, ki je do zadnjega trenutka držala svojega ubozega soproga za roko, zgrudila se je pri teh besedah nezavestna na tla. Cesar Viljem podal ji je potem roko ter jo odpeljal iz sobe. — Sekcija, pri koji je bil navzoč tudi minister cesarske hiše, grof Stolberg, vršila se je v soboto popoldne ob 6. uri. Zdravniki so se izrekli, da je kralj umrl vsled raka. — Zvečer so položili truplo v rakev, ki je popolnoma enaka oni cesarja Viljema. Izpostavili so potem ranjcega cesarja v „jaspis-galeriji“, kjer je bila zvečer za ožjo cesarsko družino služba božja. Začasno bodo položili ranjcega k večnemu počitku v „Friedenskirche“, dokler ne bo izgotovljen poleg te cerkve poseben mavzolej.

Francosko časopisje hvali ranjcega nemškega cesarja; „Journal des Débats“ omenja posebno, da je cesar Friderik odrekal bojevite namene Nemčije. Te besede, pravi napominani list, narekaval mu je knez Bismarck, zato pa upajmo, da evropski mir tudi pod vladjo Viljema II. ne bo prišel še v večjo nevarnost, kakor je do sedaj, dokler bo živel železni kanceler. — Predsednik Sadi-Carnot in ministri izrazili so nemškemu veleposlaniku svoje sožalje z poljo, kojoj so podpisali tudi ves diplomatski kor in mnogi drugi veljaki. — Poroča se zopet o nekem vohunu, ki je hotel kupiti od vojaka V. Barbierja pri 149. peš-polku v Epinalu Lebelovo puško za 5000 frankov. Barbier je izročil oblastniji zapeljivca, ki tají vsake hudobne namene, rekoč, da je hotel le poskusiti rodoljubje vojakovo.

Dunajski židinja „N. F. P.“ tužno javka zaradi **belgijskih** volitev. Poroča se jej iz Bruslja nastopna jeremijada: „Glavni zbor družbe „Association Libérale“ je z veliko večino zavrgel po razburjeni razpravi predlog, naj člani neoziraje se na osebnost in družbina načela glasujejo za kandidata doktrinarnarne lige, ter je sklenil po navdušenih govorih Pavla Jansona in Feronse, da se družba kot taka nikakor ne vdeleži volitve prepuščajoč svojim članom, naj volijo edino le po svojem prepričanju. Zmerno liberalno časopisje imenuje ta sklep samoumor, napred-

njake pa izdajice. V taboru independentov in klerikalcev pa je vsled tega veliko veselje. Le skrajno in skoraj nemogoče agitovanje more rešiti mesto Bruselj klerikalnega zastopstva. Neki liberalni poslanec je izročil ligi 10.000 frankov za volilno propagando. Razburjenost v Bruslju je velika in sklep družbe „Association Libérale“ predmet živahne razprave. — Kako smešno je sedaj to javkanje, ko so vendar listi te baže še pred nekaterimi dnevi oznanjali svetu, kako bodo klerikalci propali pri volitvah.

V **italijanski** zbornici je naznanil Crispi smrt nemškega cesarja. Zbornica je sklenila naznaniti svoje sožalje nemškemu narodu in srčne želje nemškemu cesarju, da bi bil srečen na novo zasedenem prestolu. Ob enem so se pretrgale zbornične obravnave za tri dni ter se je obesila črna zastava na parlamentarno palačo.

Angleški princ in princesinja Wales s svojim najstarejšim sinom sta predvčerajšnjim odpotovala v Berlin. — Spodnja zbornica je v tretjem čitanji sprejela postavo o trgovini s špiritom v Severnem morju.

Špansko ministerstvo je konečno sestavljeno. Organ prevzame vojno, Capdepon naselbine. Ostale portfelje obdržé že v soboto naznanjeni ministri. Novi kabinet je bolj demokratskega značaja nego prejšnji. Ministri bodo sprejeli vse politiške preosnove, koje so predlagali njihovi predniki.

„N. Fr. Pr.“ je poročala iz **Rumunije**, da je vsled carinskega boja z Avstrijo stanje rumunskega narodnega gospodarstva jako žalostno. „Romanul“ oporeka temu, češ, „N. Fr. Pr.“ se laže, ko trdi, da kaže setev v Rumuniji jako slabo. Ravno nasprotno, kmetovalci imajo najboljše upanje do dobre letine.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 12. junija. (Izv. dop.) („Črna knjiga“ hišnikov in najemnikov.) Popravek rubežnega reda, s kojim so prava upnikova nasproti dolžniku zelo omejena, je kaj občutljivo zadel tudi hišnike ali hišne gospodarje, ki ne morejo zdaj najemniku, koji ni plačal najemnine, kar takó zarubiti vso njegovo hišno opravo, kakor je bilo to prej. Navadno nima neredni najemnik razven najpotrebnejših stvari ničesa, kar bi po novem rubežnem zakonu moglo biti zarubljeno. Zaradi tega mislijo hišni gospodarji v vseh večjih avstrijskih mestih na sredstva, s kojimi bi se zavarovali pred nerednimi najemniki, in ustanovljajo v ta namen društva, koja bodo imela potrebne „črne knjige“ in v njih zapisane vse tiste malomarne najemnike, koje ne sme nijeden hišni gospodar sprejeti v stanovanje, inace bode izključen iz društva.

Začetek v tem oziru storili so hišni gospodarji na Dunaji, koji so vže v dveh okrajih ustanovili taki društvi. Tudi mej ljubljanskimi hišniki govori se o potrebi sličnega društva, koji bi koristi hišnih gospodarjev branil, in kakor vém iz verodostojnega vira, bode se tako društvo kmalu ustanovilo. Tudi v Ljubljani je mnogo najemnikov, kojih se v sedanjih okoliščinah bojé hišni gospodarji, in zaradi tega se jih ni móči ubraniti inace, nego z usodno „črno knjigo“.

Sploh tožijo hišni gospodarji, da je vedno manjše število onih starih vstrajnih najemnikov, in da z rastočo vedno selitvijo stanovnikov raste tudi število najemnikov, ki ne plačujejo redno najemščine. Kaj dobro govoril je predzadnjo soboto dr. Riegler na shodu društva hišnih gospodarjev sedmega okraja dunajskega, da s selitvijo prebivalcev trpi tudi vzgoja in značaj otrok, iz kojih se v sedanjih okoliščinah vzgojuje nestalno zbegano potomstvo, koje ničesa ne ljubi in spoštuje. Kedór vsak trenotek drugje polaga glavo svojo k počitku, ni prav za prav nikjer doma, zanj beseda „Domovje“ zgublja vedno več mikavnosti in vabljivosti.

Toda tajiti se tudi ne more, da mnogi hišni posestniki sami k temu neprijetnemu seljevanju dosti pomorejo, ker odpovedujejo najemniku stanovanje mnogokrat zaradi neprijetnostij s hišnim oskrbnikom ali zbog družih malenkostnih vzrokov.

Za sedaj, gospod vrednik, objavljam samo zaradi tega te vrstice, ko bi se namreč ustanovilo v Ljubljani tako društvo, ne škodovala bi tudi še jedna „črna knjiga“, v koji bi bil seznam vzetih onih hišnih posestnikov, koji n. pr. odpovedó najemniku stanovanje, katero si je ob svojih troških priredil in upravit, pri tem pa revež še slutil ni, da je po pravo zanemarjenega stanovanja prav za prav priredil za hišnega gospodarja. In dalje so tudi taki hišni gospodarji, koji takoj uvažujejo in pretehtavajo, če vidijo, da kakemu obrtniku v njegovi hiši dobro gré, kako bi ta „lep“ prostor najbolje sami izkoristili; in zaključek takemu njihovemu uvaževanju je

navadno, da se ubogi obrtnik mora umakniti drugemu, ki je preplačal delalnico ali prodajalnico. — k.

Z Dolenjskega, 13. junija. Danes je obletnica strašne toče, ki nas je v minolem letu zadela. Letos imamo pa na sv. Vida dan pohleven in zdaten dež, ki nam osušeno zemljo rahlo napaja, in tako upamo, da se nam ohrani dobra letina. Trtje je vsled dolge zime semtertje hudo pozeblo, kar ga je ostalo, obrašča se lepo in kaže tudi lepo. Rž je hudo pozebla, tudi ječmen; drugo žito lepo raste in sena upamo več pridelati, dasi je suša hudo gospodarila. Trtna uš v nekaterih krajih napreduje, v drugih pa ni zapaziti, da bi se širila. Nekateri že imajo ameriških trt, da bodo za nje domače cepili; da bi se le tudi obneslo to delo! — Vina imamo še, pa kupca le ni vkljub nizki ceni in dobri kapljici. Je res, da je promet težaven, ker nimamo blizo železnice in je vsled tega kupcu težavno k nam priti, ter raje zahajajo v sosesčino, kjer jim je priličneje; pa vsaj ne prodajajte slabe tekočine za pošteno dolenjsko vino in ga ne pripravljajte ob dobro ime!

Zdravstvene razmere pri nas niso kaj ugodne. V minolem letu so bile v mnogih krajih kozé, in zaradi njih so bile tudi šole zaprte; enako se godi letos. Pri Vas v Ljubljani ste hudo trpeli, slednjič ste to gujusno in kužno bolezen pregnali, pa kakor slišimo, vračajo se osepnice k Vam. Za časa našega bivanja v Ljubljani so zaradi kolere neko tekočino po mestu vozili, ki je imela svoje ime po nekem načelniku, ter jo na litre zmerjeno v stranišča zlivali. Zdaj po deželi ni slišati o koleri, ampak o osepnicah, in zoper te se tudi v okužene kraje vozi enaka ali vsaj podobna mokrota, da se ž njo škropi. Ta tekočina je draga, ne sama na sebi, ampak ker se raznaša in deli po organih, ki so kaj več, pa bi se to lahko in cenó godilo po občinskih slugah. Zanašajo pa se na večji uspeh, ako se kozé še enkrat stavijo starim in mladim, posebno pa šolski mladini. Dotični gospodje zdravniki prihajajo v okužene kraje ter stavijo kozé vsakemu, kateri to želi in pride na določen kraj. Navadno je pri teh in podobnih zadevah, da se to ob nedeljah s prižnice naznanja ter pové dan, ura in kraj, kje se bode vse to godilo.

Župni uradi radi ustrezajo in se poročila ljudstvu naznanjajo. Nedavno se je naznanilo, kolikor je pisatelju znano, na treh krajih, da se bodo zaradi razširjajočih se osepnic kozé stavile. Ljudstva je prišlo mnogo in čakali so od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne in godrnjali, pa vse zastoj, gospoda le ni bilo, da bi kozé cepil. Ljudstvo se je nevoljno razšlo. Čez nekaj dni zdravnik piše, da je bil bolan, torej ni mogel priti, da pa naj prihodnjo nedeljo zopet naznanijo, kedaj se bode zamujeno popravilo. Kaj se je potem godilo, pisatelju ni znano. Vprašamo pa: Ali bi gospod zdravnik ne bil toliko previden, oziroma dolžan na dotične kraje po kakem selu sporočiti, da ga ne bode? Župni uradi so v zadregi, ako ustrezajo, in ako ne ustrezajo, krivda se rada zvrča na-nje, da niso prav naznanili. Rekel je eden, da bode v prihodnje naznanjal: „Imam vam naznaniti, da se bodo ta in ta dan, ob tej uri v vasi kozé stavile.“ Ker gospod tako piše, mislim in upam, da pride.“

Poročilo

o osepnicah v Ljubljani od meseca novembra 1887 do aprila 1888.

(Dalje.)

Še jasneje na korist cepljenju in revakcinaciji pa govori okoliščina, da je od vojaštva v Ljubljani v skupnem številu 1898 mož na kozah zbolelo le 5 mož, in da so bili vsi ti slučaji le lahki.

Vzrok temu je, da se vsak vojak takoj revakcinira pri vstopu v vojaštvo.

Ravno tako ni zbolel nobeden izmed 450 prisilnih delavcev in onih v tovarni gospoda Samasse, ker so bili vsi revakcinirani.

S tem noče pisatelj povedati kaj novega, kajti vse izkušnje pri osepnicah kažejo iste razmere; te vrstice naj bodo le majhen prinesek k debati o potrebi cepljenja za nasprotnike cepljenja.

Po obrtu zbolelo je največ delavcev z otroci vred skupaj 140, potem hlapcev in dekel 53, uradnikov 52, železniških službovnikov 43, krojačev 30, dijakov 21. — Drugi obrti zastopani so z majhnimi številkami.

Temperatura je bila celo dōbo jako nizka, vedno pod normalom ljubljanske temperature, večkrat do -15°C . in je zbolelo največ ljudi v 8. tednu epidemije v najhujši zimi 10°C ., povprečno izračunjeno za celi teden.

Dne 17. januarja 1888 se je morala odpreti druga bolnišnica v Trnovem, ker je bila ona na Poljanah prenapolnjena, in tudi tukaj je takoj po ustanovljenji trnovske bolnišnice za kozave trpela njena okolica. Že zdavno so bile osepnice razširjene po mestu, trnovsko in krakovsko predmestje pa sta jih bili še skoraj popolnoma prosti. Ko pa se je odprla trnovska bolnišnica, zbolelo jih je mnogo na osepnicah v Ciglanskih ulicah ter je bilo kmalu po celem trnovskem predmestju veliko število kozavih bolnikov.

Pritožbe posebno poljanskega predmestja so opravičene, in bo treba na vsak način iz mesta odpraviti poljansko bolnišnico za kozave.

Umrlo je od 643 zbolelih 157 oseb, in to: v bolnišnici na Poljanah 28, v bolnišnici v Trnovem 12, po hišah 117.

Bolezen je bila sploh huda ter so bolniki pomrli po kratki bolezni. Izmed vseh zbolelih umrlo je 24.5% .

Umrlo je do 10. leta: cepljeni 4, necepljenih 70; od desetega leta naprej je pa zopet število mrtvih, ki so bili v mladosti cepljeni, večje, ter se sestavlja konečna svota vseh umrlih nastopno: cepljenih je umrlo 52, necepljenih 100, revakciniranih 3, nepoznano 2.

Omenjeno bōdi še enkrat, da so izmed 52 mrtvih, ki so bili cepljeni, umrli le 4 v oni dōbi, v koji ima cepljenje še moč; vsi ostali 48 bili so cepljeni pred mnogimi leti, ter je tedaj pri njih že davno izginil vspeh cepljenja.

Iz teh vrstic je mogoče soditi, kakova sredstva imamo proti epidemiji osepnic: cepljenje in revakcinacija, odstranjenje bolnikov in razkuževanje.

Najvarneje branila sta cepljenje in revakcinacija; razkuževanje in čistoba malo pomagata, kadar se je bolezen že vkoreninila v hišo ali del mesta.

(Konec pril.)

Dnevne novice.

(Konvertovanje kranjskega zemljiščno-odveznega dolga) prevzela je dunajska „Unionbank“, ki je po svojem voditelji, g. Minkusu, ponudila 95-50 za 100 nominalne vrednosti. Pet odstotkov obligacije zemljiščne odveze bodo izrebane dne 2. julija in konvertovane do 2. jan. 1889.

(Spominska plošča Scopolijska) odkrila se bode v Idriji dne 22. t. m.

(Vilharja pesnika slavnost) bode bržkone dne 5. avgusta t. l. Slovensko pisateljsko društvo uzida pesniku spominsko ploščo v rojstno hišo.

(Posnemanja vredno.) G. Anton Plešnar, posestnik v Črnem Vrhu, ki je umrl dne 6. t. m., zapustil je šoli njivo, vredno 800 gld., za šolski vrt.

(Dramatično čitanje.) Nenačuden užitek imelo je ljubljansko občinstvo preteklo soboto v ljubljanske čitalnice dvorani. Dva Hrvata, gosp. Mandrović, ravnatelj zagrebškemu gledališču, in gosp. Fijan, član rečenega gledališča, obiskala sta nas v soboto prvokrat in tako smo tudi v soboto prvokrat čuli v naši čitalnici dva odlična recitatorja. Nalašč smo rekli prvokrat, ker smo hoteli s tem označiti posebno novost, ki se je ponujala slovenski Ljubljani. Drugod so recitatorji privlačne sile, pri nas žal, da naše občinstvo v obče nima mnogo ljubavi do umetnosti, in ako smemo sklepati po sobotnem obisku, smeli bi tudi trditi, da ima premalo zmisla za umetnost, ki blaži človeku srce in ga navdušuje za vse lepo in plemenito. Vsi naši časniki so naznanili, da pridejo Hrvati, torej je to vedel vsakdo, in vendar je vdeležba bila toli neznatna, rekli bi nečastna za stolno mesto, ki šteje blizu 30.000 (mlačnih) prebivalcev.

Program je bil zelo izbran. V „Kohanu in Vlasti“ od Fr. Markovića, slovečega književnika in prvega estetiškega kritika hrvaškega, pokazala sta se nam oba, Mandrović in Fijan, ter nas res očarala z izbornim recitovanjem. Čitala sta namreč prvi del, t. j. „Svatbo“. Gosp. Mandrović ima prijeten bariton, a tovariš mu gosp. Fijan lepo doneč sonoren glas, in ta prijetna harmonija glasovne boje delovala je mogočno na poslušalce. Vsakemu, in teh je žal bilo mnogo in premnogo, bōdi

žal, da ni pohitel v čitalnico, da bi se sam osobno uveril, kolika je lepota pravilnega deklamatorskega čitanja. Jdnake prilike so v Ljubljani redke, kakor so redki iskreni rodoljubi, ki znajo take prilike ceniti. — V komičnem prizoru „Mej dvema stoloma“ iz francoščine, nastopil je sam gospod Fijan in je izvrstno predstavljal tri osebe. V tem prizoru videli smo g. Fijana kot spretnega gledališkega igralca, ki je svojo ulogo rešil res izborno.

G. Mandrović si je izbral iz Shakespearovega „Kralj Leara“ veliki prizor v tretjem dejanju in je sam predstavljal vse osebe, ki nastopajo v tem prizoru. Koli je to težavno, uvidi lahko vsakdo. Gosp. recitator ni povedal, katera osoba kdaj nastopi in govori, in vendar je poslušalec videl pred seboj vse osebe, kako se vrsti druga za drugo. In vse to je dosegel recitator s primerno mimiko in modulacijo svojega glasu. Naposled je še g. Fijan recitoval šenoino krasno epsko pesem „Strmogled“ s tako živostjo, da je s svojim lepim in čistim izgovorom besedi in mojsterskim nuansovanjem kar očaral malobrojno občinstvo. Kakor vidimo, bil je to klasičen program v pravem pomenu besede; poleg najlepših književnih proizvodov hrvaških videli smo tudi Shakespearovega „Kralja Leara“ in izvrsten komičen prizor iz francoščine.

Samo ob sebi se tako umeje, da je tak klasičen program, kateremu sta bila oba recitatorja vredna tolmača, izvalil pri občinstvu mnogo živahnega odobravanja. Koj pri nastopu bila sta oba odlična Hrvata burno sprejeta. V Ljubljani bivajoči Hrvati priredili jo jima iskreno ovacijo, izročivši jima krasen venec. Po končani predstavi bil je prijateljski shod v čitalnični gostilnici, kjer je več govornikov častilo in slavilo hrvaška umetnika. Včeraj ogledala sta si naša brata Ljubljano in nje okolico z ljubljanskega gradu in sta pač videla, kako božje solnce sije po prebivalcih, ki so mlačni v mnogem oziru. Včeraj popoldne odšla sta v Trst, kjer tudi nastopita; nadajamo, da bode Trst rešil čast bele Ljubljane.

(Štiridesetletnico) vladanja presvetlega cesarja praznovala je danes šolska mladina v Črnomlju po nastopnem vspredu: I. Ob 5. uri zjutraj streljanje in budnica. — II. Ob 10. uri slovesna sv. maša in zahvalna pesem. Pri sv. maši poje šolska mladina. — III. Po končani službi božji gré prečastita duhovščina, dostojanstveniki, krajni šolski svet, zastopniki vsolanih občin, šolska mladina z učiteljstvom in meščanstvom v spredu k prostoru, kjer se gradi novo šolsko poslopje. Spredu na čelu gré požarna bramba z godbo. — IV. Govor visokorodnega c. kr. okrajnega glavarja marquisa F. Gozanija pri temeljnem kamnu nove peterorazredne šole, kateri potem blagoslovi visokočastiti g. dekan Anton Aleš v spomin 40letnega vladanja Njih veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Po blagoslovljenji zapojó učitelji „To je gospodov dan“. Temu sledi vložitev spomenice in zaigra se cesarska pesem mej streljanjem. — V. Vsi vdeleženci gredó pred ovenčano podobo presvetlega cesarja. Nagovor šolskega voditelja in nadzornika mladini, katera potem zapoje prvo kitico cesarske pesmi. Učenec in učenka govorita do svojih tovarišev. Belo oblečena učenka pokloni šopek cvetlic c. kr. okrajnemu glavarju. Šolska mladina zapoje zadnjo kitico cesarske pesmi.

(Iz Št. Vida nad Vipavo) se poroča, da dela na trti neka gosienica veliko škodo. Ta gosienica je neki od gozdnega sukača ali kiseljaka (Sauerwurm). V šentvidskih vinogradih so zasledili trtno uš, katero so skoraj gotovo zanesli vipavski delavci, ki so delali na Štajerskem okoli Bizelja.

(Drago vino.) Oskrbništvo graščine grofa Lantierija na Slapu prodalo je nekemu Francozu nekaj lanskega carskega vina po 120 gld. hektoliter.

(Iz Št. Petra) na Notranjskem se nam poroča, da so za osepnicami umrli trije odrasli, dva železniška delalca in jeden hlapec.

(Umrli) je včeraj dopoldne ob 10. uri po dolgi bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, č. g. Janez Lunder, ekspozit v Trnju na Notranjskem. Ni mu dal Bog ućakati veselja, da bi bil z dragimi součenci praznoval letos svojo srebrno sv. mašo. Dopolnil je na dan smrti ravno 51. leto starosti svoje. Služboval je nekoliko časa v Št. Lovrenci ob Temenici, potem na Razdrtem, sedaj pa že 19 let v Trnju. Bil je natančen duhovnik, goreč v spolovanju svojih dolžnosti, zvest prijatelj, vrl domoljub. N. v m. p.!

(Občina Laški Trg) na Štajerskem sklenila je povodom cesarjeve štiridesetletnice naložiti ustanovo, ki bo imela ime presvetlega cesarja ter bo namenjena za dobrodelne namene. Občina je dovolila v to svrhu iz svojega premoženja 100 gld.

(Učitelji) spodnjega Štajerja sošli se bodo dne 5. julija na tretji veliki shod v konjiški šoli. Razgovarjali se bodo o konferenčnem vprašanji, kako bi se preosnovala slovensko-nemške slovniice, in kako bi učiteljsko društvo najlepše praznovalo štiridesetletnico presvetlega cesarja.

(Sv. birma) bila je v Celji dne 15. t. m.; sešlo se je toliko birmancev, da niti prostora niso imeli v cerkvi.

(Efektno loterijo) dovolilo je c. kr. finančno ministerstvo olupševalnemu odseku mariborskega mesta za napravo „cesar Franc Josipovega nasada“. Izdalo se bo 20.000 srečk po 50 kr.; žrebanje bo prihodnje leto.

(Sneg) je zapadel koncem minolega tedna gorjenjštajerske planine. V Gradci je bilo v petek zjutraj tako hladno, kakor v pozni jeseni.

(Ponesrečilo) se je starček Franc Vihar, ki je šel dne 13. t. m. z drugimi božjepotniki k sv. Antonu na Pohorji. Nazaj gredé zadel ga je na neki strmini mrtvoud in zvrnil se je v propad.

(V Gorici) je umrl in včeraj bil pokopan profesor gimnazijski, g. Matej Lazar, roj. na Prilorskem l. 1825, učitelj matematike in fizike od l. 1855 najprej na Hrvaškem, pozneje na Gorškem.

(Potovanje v sv. deželo.) Tvrška Leo Woerl na Dunaji (I. Spiegelgasse, 12.), ki je bila priredila letošnjo spomlad I. avstrijsko-ogersko romarsko potovanje v sveto deželo, razpošilja pod pokroviteljstvom generalnega komisarja sv. dežele, P. Franca Sal. Angeli-ja, vabilo za II. tako potovanje. Prvo romanje pod vodstvom zagrebškega kanonika Pavla Gugler-ja se je vse skozi srečno izvršilo, kakor piše g. kanonik sam dne 9. maja 1888. Druga karavana odšla bo, če se bo oglasilo najmanj 12 potnikov, sredi meseca avgusta z Dunaja, oziroma iz Trsta. Pot bode šla iz Trsta čez Brindisi v Aleksandrijo, kjer se bodo potniki 2 dni mudili. Od tod čez Port Said, Jaffo, Ramleh v Jeruzalem. Iz Jeruzalema obiskali bodo potniki tudi Betlehem in Emavs. V Jeruzalemu in v okolici mudili se bodo kakih 14 dni. V Jeruzalemu se bodo lahko razdelili v dva oddelka. Jeden se vrne čez Ramleh in Jaffo skozi Aleksandrijo proti domu; drugi pa bodo obiskali Nazaret, Kano, Tiberijado, Kafernaum in Karmel. Zaradi vročine v mesecih avgustu in septembru vravnala se bode pot tako, da bodo potniki vsak dan od 10. ure dopoldne do 4. ure popoldne v senci počivali. Za hrano in prenočišče na morji in v sv. deželi bode vse oskrbljeno. V sveti deželi bodo stanovanja pripravljena v samostanih oo. frančiškanov. Cena s hrano in stanovanjem vred bode znašala: za krajšo pot: v I. razredu krog 350 gld. v zlatu = 440 gld. v papirji; v II. razredu krog 300 gld. v zlatu = 375 gld. v papirji. Za daljšo pot: v I. razredu krog 480 gld. v zlatu = 600 gld. v papirji; v II. razredu krog 400 gld. v zlatu = 500 gld. v papirji. Za zasebne potrebe vzeti je treba seboj najboljše francoske zlate franke. Kdor se želi potovanja vdeležiti, oglasi naj se najkasneje do 5. avgusta 1888 pri imenovani tvrdki, katera bode pisмено vsakemu vdeležencu vse potrebno razjasnila in oskrbela.

(Popravek.) V predzadnji številki smo objavili novost, da je umrl g. A. Križanac, deželni poslanec isterski in tržaški. To neresnično vest je prvi prinesel tržaški „Mattino“ in posnele so jo nemške novine. V zadnji številki „Edinosti“ pa čitamo, da je Križanac sicer nevarno bolan, a vendar še živi.

Telegrami.

Budimpešta, 18. junija. V avstrijski delegaciji se je predsednik z jako toplimi besedami spominjal nemškega cesarja.

Serajevo, 18. junija. Prestolonaslednik je danes odpotoval v Travnik. Cesarjevič se je zahvalil županu za patrijotiske izjave. Župan je izrekel zahvalo za odlikovanje mesta vsled prestolonaslednikovega obiska.

Potsdam, 18. junija. Pogreb Friderikov se je mej velikansko vdeležbo vseh vrst prebivalstva in z razvitim vojaškim sijajem najveličastneje vršil po običajnem obredu skozi primerno okrašene ulice.

Dijaška kuhina v Celji.

Za II. društveno šolsko leto 1887/88 so dalje darovali:

Preč. g. Josip Sever, župnik v Zavodjem	5 gl.	— kr.
„ Josip Kladnik iz Luč po gosp. notarju	5 „	— „
Detišku	5 „	— „
Preč. g. L. Potočnik, dekan v Gornjem Gradu	5 „	— „
Slavna posojilnica v Sošanju	25 „	— „
G. I. Kavčič, c. k. rudarski inženir v Celji	2 „	— „
Preč. g. knezoškof Jakob Maksimilijan za maj	4 „	— „
Neimenovana v Dramlji nabrala	2 „	84 „
Preč. g. Janez Sredenshek, župnik na Ponikvi	5 „	— „
„ Anton Inkret, kapelan na Ponikvi	5 „	— „
„ Peter Erjavec, župnik v Trbovljah	5 „	— „
G. Anton Reich, c. k. blagajnik v Gradu	5 „	— „
Preč. g. knezoškof Jakob Maksimilijan za junij	4 „	— „
Slavna posojilnica v Slatini	15 „	— „

Umrl so:

14. junija. Doroteja Gogola, 90 let, Kravja dolina št. 11, Marasimus.

15. junija. Marija Cekoti, poštnega sluga hči, 18 mes., Gospodske ulice št. 3, Convulsiones.

V bolnišnici:

14. junija. Janez Kordič, delavčev sin, 1 leto, katar v črevih. — Marija Polane, delavčeva hči, 9 let, Bronchitis.

15. junija. Ana Erzar, krojačeva žena, 42 let, jetika.

Tu j e i.

14. junija.

Pri **Maltcu**: Glas, Rumbold in Scheiber, trgovci, z Dunaja. — Pokorni, osrednji ravnatelj, z Dunaja. — Minkuš, ravnatelj banke, z Dunaja. — Markus, nadkomisar, z Dunaja. — J. Kaiba, trgovec, iz Škofjeloče. — Leop. Deutsch, potovalec, iz Kiseka.

Pri **Stonu**: Brugmann, sodn. svetovalec, iz Wiessbadena. — W. Kamper, Sargemund, Nicolo Ristović, trgovci, iz Slavonije. — Ed. Mayer, z Dunaja. — Mandl, Spitzer in Bugarski, z Dunaja. — Theodor Keller, uradnik, iz Trsta. — Viljem Rech, častnik mornarice, iz Pulja. — Hermine Keil, soproga mornarskega inženirja, iz Pulja. — Samuel Mahalup, igralec, iz Zagreba. — Edm. Mayer, bančni uradnik, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Ljudevit Veder, iz Zemuna. — Pibrove in Megušar, iz Kroke. — Schönbauer, kupec, iz Rabe. — Theodor Knoll, trgovec, iz Nemčije.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	734.8	17.8	sl. svzh.	megla		
16. 2. u. pop.	731.7	18.5	sl. szap.	jasno		0.00
9. u. zveč.	730.7	14.6	sl. szap.	„		
7. u. zjut.	730.9	13.0	sl. szap.	dl. jasno		4.40
17. 2. u. pop.	730.8	20.2	sl. jzap.	oblačno		
9. u. zveč.	730.8	16.6	brezv.	del. jasno		dež

V soboto zjutraj megla, potem krasen dan, čisti zrak. V nedeljo skoraj jasno, čez dan nekoliko oblačno, po noči dež. Srednja temperatura obeh dni 13.7 in 16.6°C, za 4.7° in 1.8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	79 gl. 40 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	80 „ 95 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	94 „ 55 „
Akcijske avstr.-ogerske banke	861 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 80 „
London	126 „ 40 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 01 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	62 „ — „

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislavoda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislavoda ima med vsemi evropskimi kisleci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vradu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne ogljene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislavoda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislavoda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škriatic, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uč., da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija. to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivale, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih seavniške prevlake so postajale vedno manjše, ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

(19) V zalogi imata kislavodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastoj in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupeem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.